

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 4.12.2013.
COM(2013) 869 final

KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

o radu Radne skupine za Sredozemlje

1. SAŽETAK

Brod s oko 500 migranata potonuo je 3. listopada 2013. uz obalu Lampeduse. Gubitak ljudskih života doveo je do snažnog poziva europskih čelnika i građana na djelovanje.

Radna skupina za Sredozemlje uspostavljena je nakon sastanka Vijeća za PUP održanog 7. – 8. listopada 2013. Njezino uspostavljanje pozdravljeno je na sastanku Europskog vijeća u listopadu. Tom je prilikom jasno rečeno da je potrebno odlučno djelovanje radi sprečavanja pogibelji na moru i ponavljanja takvih ljudskih tragedija. To bi djelovanje bilo usmjereno na pružanje zaštite, vodeći se načelom solidarnosti i pravične podjele odgovornosti s naglaskom na vanjsku suradnju. U svjetlu toga se, nakon tragedije kod Lampeduse, i u Vijeću za vanjske poslove 18. studenoga raspravljalo o načinima jačanja političkog dijaloga i suradnje s trećim zemljama. Europski parlament donio je rezoluciju na tu temu 23. listopada¹.

Tijekom rasprave na sastancima Radne skupine i na temelju njezina zaduženja pokazalo se da bi trebalo poduzeti sveobuhvatan niz mjera u skladu s integriranim pristupom za cijelo područje Sredozemlja jer su tragični događaji kod Lampeduse dio dugotrajnog i sveobuhvatnog izazova. Njima su, među ostalim, obuhvaćeni: pomoć i jačanje dijaloga s matičnim državama i državama tranzita u skladu s Globalnim pristupom migraciji i mobilnosti; ponovna usmjerenost na napore povezane s ponovnim naseljavanjem i regionalnom zaštitom; ispitivanje pravnih kanala za siguran pristup Europskoj uniji te opća usmjerenost na povećane napore povezane s ponovnim naseljavanjem; borba protiv trgovanja i krijumčarenja ljudima te zločinačkih mreža; osiguranje brzog i održivog povratka migranata na čovječan i dostojanstven način; jačanje upravljanja vanjskim granicama EU-a; provedba nedavno donesene Uredbe o Eurosuru; i potpora državama članicama u suočavanju s pritiskom na njihove sustave za migracije i azil.

Djelovanjima navedenima u ovoj Komunikaciji slijedi se holistički pristup, a istovremeno posvećuje pozornost trenutačnim i praktičnim rješenjima kojima bi se u kratkoročnom razdoblju moglo dopuniti trenutačne aktivnosti u cijelom Sredozemlju. Pet glavnih područja djelovanja proizišlo je iz rasprava Radne skupine sa širokim geografskim područjem primjene: od matičnih država i država tranzita, kako bi se spriječilo migrante da krenu na opasna putovanja, do obala Europske unije:

- (1) djelovanje u suradnji s trećim zemljama;
- (2) regionalna zaštita, ponovno naseljavanje i jačanje pravnih načina za pristup Europi;
- (3) borba protiv trgovanja, krijumčarenja i organiziranog kriminala;
- (4) jačanje nadzora granice kojim se pridonosi poboljšanju pomorske slike stanja i zaštiti i spašavanju života migranata na Sredozemlju;
- (5) pomoć i solidarnost s državama članicama koje su suočene s velikim migracijskim pritiskom.

¹ Rezolucija Europskog parlamenta od 23. listopada 2013. o migracijskim tokovima na području Sredozemlja, s posebnim naglaskom na tragične događaje kod Lampeduse (2013/2827(RSP))

U skladu s ishodom sastanka Europskog vijeća u listopadu, tijekom sastanaka Radne skupine potvrđeno je da će trenutačne mjere trebati dopuniti dugoročnim inicijativama, utemeljenima na najboljim dostupnim istraživanjima, kojima je cilj rješavati temeljne uzroke migracija (siromaštvo, kršenje ljudskih prava, sukob, manjak gospodarskih mogućnosti, loši uvjeti rada, nezaposlenost itd.) Inicijative bi trebalo poduzeti radi reforme pravnog i administrativnog okvira za migracije i azil u državama tranzita. Svako djelovanje EU-a mora se promatrati u širem političkom kontekstu odnosa EU-a s odgovarajućim partnerskim zemljama i regijama. Ta se djelovanja posebno ne može izdvojiti iz Europske politike susjedstva kao ni iz okvira vanjske migracijske politike Globalnog pristupa migraciji i mobilnosti (GAMM). Ta su djelovanja po svojoj prirodi dugoročna i već su uključena u dugoročne strategije EU-a. Ključna su i za sprečavanje osoba da krenu na opasna putovanja prema Europi.

Sva djelovanja u okviru ove Komunikacije morat će u potpunosti biti u skladu s međunarodnim standardima o ljudskim pravima, uključujući Povelju o temeljnim pravima Europske unije², Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Konvenciju UN-a o statusu izbjeglica iz 1951., načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja (*non-refoulement*) i primjenjivu pravnu stečevinu EU-a. Kada su uključeni osobni podaci, posebnu pažnju treba posvetiti potpunoj provedbi primjenjivih odredbi.

Ova je Komunikacija predstavljena za raspravu na sastanku Vijeća za pravosuđe i unutarnje poslove 5. – 6. prosinca. Predsjedništvo će ishode rasprave predstaviti Europskom vijeću 19. – 20. prosinca.

U okviru daljnjeg postupanja u vezi s ovom Komunikacijom trebalo bi na odgovarajući način razmotriti resurse i sredstva koje bi, u okviru postojećih proračunskih ograničenja, svi uključeni dionici mogli staviti na raspolaganje radi provedbe mjera i ostvarivanja ukupnog cilja sprečavanja budućeg ponavljanja tragedija kao što je Lampedusa. Europska komisija redovito će izvješćivati Vijeće i Europski parlament o napretku ostvarenom u provedbi Komunikacije o Radnoj skupini za Sredozemlje.

2. POSTUPAK

Prilikom izrade ove Komunikacije, Europska komisija, kao predsjedatelj Radne skupine za Sredozemlje, organizirala je dva sastanka te Radne skupine 24. listopada i 20. studenoga 2013. Europska služba za vanjsko djelovanje i sve države članice sudjelovale su na tim sastancima zajedno s agencijama EU-a koje su izravno uključene u postupak (EASO, Frontex, Europol, FRA, EMSA).

² Posebno njezine članke 2., 4., 18. i 19.

S ostalim subjektima provedeno je savjetovanje prilikom izrade Komunikacije Radne skupine za Sredozemlje, uključujući pridružene države, UNHCR, IOM, ICMPD, Centar za migracijsku politiku, Međunarodnu pomorsku organizaciju, UNODC i Interpol³.

3. PRAVCI DJELOVANJA

Radna skupina za Sredozemlje izradila je sljedeće pravce djelovanja.

³ Kad god je uloga tih organizacija prepoznata u tekstu, time se ne dovode u pitanje financijske odluke koje će se donijeti u kontekstu provedbe djelovanja predviđenih u Komunikaciji.

(1) Djelovanje u suradnji s trećim zemljama

Djelovanje u suradnji s trećim zemljama jedan je od najučinkovitijih načina za sprečavanje osoba da pokušaju ući u EU nezakonitim kanalima i riskiraju svoj život kretanjem na opasna putovanja u Europu.

Treće zemlje ključni su partneri u rješavanju temeljnih uzroka nezakonite migracije, praćenju migracijskih tokova, prikupljanju informacija i obavještajnih podataka o rutama i mrežama, razbijanju mreža krijumčara i trgovaca ljudima i pridonošenju osiguranju održivih rješenja za migracijske tokove preko Sredozemlja. U cjelokupnom kontekstu vanjskih odnosa EU-a ključno je nastaviti unapređivati rad i suradnju s matičnim državama i državama tranzita u pogledu migracija i razvoja, uključujući jačanje njihovih kapaciteta za upravljanje miješanim migracijskim tokovima i doprinos osiguranju da su njihovi sustavi za migracije i azil u skladu s međunarodnim standardima o ljudskim pravima. Postoji potreba za povećanim ciljanim političkim dijalogom s matičnim državama i državama tranzita u cilju poticanja izgradnje povjerenja i pozitivnog angažmana s partnerima u pogledu migracija kao posebno osjetljivog pitanja na objema stranama.

Globalnim pristupom migraciji i mobilnosti (GAMM) daje se okvir za dijalog i suradnju sa svim trećim zemljama prilikom donošenja sveobuhvatnog pristupa dijalozima i suradnji povezanim s migracijama. Politički je poticaj potreban za poboljšanje učinkovitosti i utjecaja GAMM-a kako bi se osiguralo napredak u dijalozima o migraciji, mobilnosti i sigurnosti te pregovorima o partnerstvima za mobilnost. Buduća djelovanja i dalje će biti usmjerena na zemlje europskog susjedstva, strateške partnere te matične države i/ili države tranzita od posebnog interesa, i bit će u suradnji s relevantnim međunarodnim organizacijama.

S obzirom na prirodu migracijskih kretanja, državama tranzita uz južne obale Sredozemlja bit će potrebni poticaji za uključivanje u suradnju u pogledu migranata koji nisu njihovi državljani. Stoga EU treba primijeniti šire gledište i dati pozitivne poruke u pogledu migracija. U odnosima s partnerskim zemljama u obzir će se morati uzeti i posebna osjetljivost i očekivanja partnerskih zemalja u pogledu migracija te njihovo stajalište da se EU prvenstveno želi usmjeriti na sigurnosne aspekte, ponovni prihvati / povratak i borbu protiv nezakonitih migracija.

U tom su kontekstu predložena djelovanja usmjerena na aktivnosti koje treba jačati ili pokrenuti u kratkoročnom razdoblju kako bi se ostvarili prethodno navedeni ciljevi, uključujući povećanjem usklađenosti raspoloživih instrumenata EU-a i nacionalnih instrumenata. Partnerstvo za mobilnost, informativne kampanje, diplomatske inicijative i izgradnja kapaciteta važne su komponente tog pristupa. Europska služba za vanjsko djelovanje bit će ključan partner u provedbi djelovanja predviđenih u ovom odjeljku, dok će dugoročna i održiva suradnja s trećim zemljama biti dopuna tim kratkoročnim i srednjoročnim mjerama.

Djelovanja

- Posebna djelovanja u državama tranzita

1.1. Odgovarajuću političku pozornost Komisije i država članica trebalo bi usmjeriti na potpisivanje i početak provedbe nedavno sklopljenog Partnerstva za mobilnost (MP) s Tunisom.

U međuvremenu bi trebalo nastaviti provedbu inicijativa za suradnju predviđenih nedavno potpisanim MP-om s Marokom. Trebalo bi i pružiti potporu marokanskim tijelima u punoj provedbi preporuka sadržanih u izvješću Nacionalnog vijeća za ljudska prava radi uspostavljanja nove politike o migracijama i azilu.

Nadalje, trebalo bi bez odgađanja pokrenuti pregovore o Partnerstvu za mobilnost s Jordanom, kao pozitivan ishod Dijaloga o migraciji, mobilnosti i sigurnosti pokrenutog s tom zemljom u prosincu 2012.

Prioritet je i pokretanje novih dijaloga o migraciji, mobilnosti i sigurnosti s dodatnim zemljama južnog Sredozemlja, odnosno s Egiptom, Libijom, Alžirskom i Libanom⁴.

U tom će se pogledu odluku donijeti na temelju ocjene pojedinih zemalja, posebno uzimajući u obzir njihov kapacitet i spremnost na poboljšanje upravljanja pitanjima migracija i azila u skladu s međunarodnim standardima te unapređenje njihove suradnje s EU-om u tim područjima.

Važna pitanja koja se odnose na prava migranata i izbjeglica trebalo bi sustavno poticati u političkim dijalozima s trećim zemljama, u skladu sa Strateškim okvirom i akcijskim planom EU-a za ljudska prava i demokraciju (djelovanje 14.) i ponuditi pomoć u vezi s razvojem valjanih sustava za azil i migracije. Inicijative koje su provele agencije EU-a, kao što su EASO, FRA i Frontex te države članice, međunarodne organizacije i civilno društvo usmjerene na izgradnju kapaciteta u pogledu azila, prihvata, migracija i upravljanja granicama, mogu biti važan element partnerstava za mobilnost.

Trebalo bi provesti financijsku reviziju partnerstava za mobilnost kako bi se države članice potaklo na aktivnije sudjelovanje u razvojnim projektima. Partnerstva za mobilnost trebalo bi upotrebljavati strateški radi poticanja regionalne suradnje u području migracija.

1.2. Promicat će se dijalog o posebnim važnim pitanjima s određenim zemljama na području sjeverne Afrike i Sahela radi učinkovitijeg djelovanja u borbi protiv mreža krijumčara i trgovaca ljudima. Trebalo bi s tuniskim tijelima održati rasprave o mjerama kojima je cilj zaustavljanje pružanja tuniskih brodova krijumčarima u Libiji, uključujući registraciju plovila i praćenje radi razmjene podataka. Slične bi postupke trebalo poticati

⁴ Razmatra se pomoć u pogledu rada s libanonskim tijelima na integriranom upravljanju granicama radi jačanja državnih institucija i poboljšanja suradnje među agencijama. U tom je kontekstu i EU spreman promicati pristup integriranog upravljanja granicama temeljen na pravima kojim je obuhvaćeno kretanje osoba i roba te upravljanje migracijskim tokovima. EU trenutačno razmatra mogućnosti pružanja potpore libanonskim oružanim snagama.

i u drugim sjevernoafričkim državama. Posebno bi trebalo poticati egipatska tijela na pridavanje veće pažnje aktivnostima trgovaca ljudima u sinajskoj regiji i učinkovitiju borbu protiv tih aktivnosti. Sudanska tijela trebalo bi pozvati na borbu protiv zločinačkih organizacija koje djeluju na njihovom državnom području i koje omogućavaju krijumčarenje i trgovanje migrantima i izbjeglicama od Roga Afrike prema sredozemnoj regiji. Nigerijska tijela trebalo bi uključiti i pomoći im u boljoj zaštiti najranjivijih državljana kako ne bi postali žrtve trgovaca ljudima.

1.3. S obzirom na vrlo nestabilno sigurnosno i političko stanje i ograničene institucionalne i administrativne kapacitete, Libija trenutačno nije u mogućnosti boriti se protiv aktivnosti krijumčara i trgovaca ljudima. Stoga ona čini glavnu državu tranzita i polazišta za miješane migracijske tokove u srednjem Sredozemlju. Kako bi se riješilo tu situaciju, EU bi trebao nastaviti jačati svoju sveobuhvatnu potporu Libiji promicanjem njezine stabilizacije, unapređenjem upravljanja i sigurnosti, rješavanjem radikalizma, nasilnog ekstremizma i terorizma te izradom izvješća o kršenjima ljudskih prava. Nadalje, pomoć od posebne važnosti za promicanje razvoja integriranog sustava upravljanja granicom pružit će stalna misija EUBAM te projekt saharske i sredozemne regije. U tom bi okviru države članice i Frontex trebali razmisliti o načinu pružanja dodatne potpore tim inicijativama. Usporedno s tim, EU će nastaviti pružati pomoć usmjerenu na potporu uspostavljanju sustava za upravljanje migracijama i azil u Libiji koji je u potpunosti u skladu s međunarodnim standardima o ljudskim pravima. Budući da je Libija zemlja primateljica migranata koji traže posao, kako bi se smanjilo nezakonite migracije, jasan službeni postupak za obradu migranata koji traže posao jedan je od prioriteta Ministarstva rada i trebalo bi ga podržati. EU će nastaviti surađivati s libijskim tijelima radi rješavanja praksa kao što je opće zadržavanje migranata, loše postupanje s migrantima unutar i izvan prihvatnih centara te radi poboljšanja uvjeta u prihvatnim centrima. EU će posebnu pozornost posvetiti potrebi Libije da osigura poštovanje prava osoba kojima je potrebna međunarodna zaštita, donese zakonodavstvo o azilu i uredi položaj UNHCR-a u toj zemlji⁵. Uspostavljanje mreže časnika za vezu za borbu protiv nezakonite migracije u Libiji trebalo bi provesti čim to dopusti sigurnosna situacija. Komisija se obvezuje pokrenuti s libijskim tijelima Dijalog o migraciji, mobilnosti i sigurnosti u skladu s GAMM-om čim uvjeti to dopuste. Te su mjere dopunjene drugim projektima i programima EU-a u sektoru sigurnosti.

1.4. Tursko državno područje predstavlja još jednu važnu točku tranzita nezakonitih migracijskih tokova usmjerenih prema EU-u i preko tračke regije i preko sredozemnih voda. Iako se priznaju postojeći znatni turski kapaciteti i naponi u sprečavanju tog fenomena, vrlo je važno nastaviti dijalog i suradnju s turskim tijelima u cilju daljnjeg

⁵ Komisija razmatra financijsku odluku o provedbi programa od 10 milijuna EUR u okviru ENPI-ja (Instrument europske politike susjedstva) koji će se usmjeriti na poboljšanje pravne i institucionalne strukture i kapaciteta tijela odgovornih za upravljanje migracijama i azilom, u skladu s međunarodnim standardima i najboljim praksama kojima se jamči da se s migrantima postupa uz puno poštovanje ljudskih prava i ljudskog dostojanstva te u skladu s međunarodnim standardima kojima se jamči međunarodna zaštita. Program će se posebno usmjeriti i na poboljšanje uvjeta života migranata u prihvatnim centrima. To će se postići revizijom upravnih postupaka, poboljšanjem usluga koje se pružaju migrantima i olakšavanjem pristupa zapošljavanju.

jačanja njihovih kapaciteta za razbijanje mreža krijumčara koje organiziraju te nezakonite polaske, sprečavanje potonjih povećanim nadzorom njihovih granica, brzu razmjenu informacija sa zainteresiranim državama članicama EU-a i ostvarivanje pune provedbe sporazuma o ponovnom prihvatu. Uspostavljanje mreže časnika za vezu u Turskoj, slične mreži predviđenoj za Libiju, bit će važno u tom pogledu. Osim toga, za EU će biti od ključne važnosti da nastavi pomagati Turskoj da razvije svoje sustave za upravljanje granicama, vizama, migracijama i azilom u skladu sa standardima EU-a koje Turska poštuje kao država kandidatkinja.

1.5. Djelovanje s državama tranzita trebat će dopuniti pridavanjem povećane pozornosti matičnim državama u istočnoj i zapadnoj Africi putem političkog dijaloga i pojačane suradnje. Posebni dijalozi o migraciji, demarševi i pojačana uključenost i na razini zemlje i s regionalnim partnerima, uz uključivanje odgovarajućih posebnih predstavnika EU-a, mogli bi imati važnu pozitivnu ulogu. Suradnja će se istovremeno nastaviti radi doprinosa poboljšanju socioekonomskog okruženja i povezanih mogućnosti zapošljavanja za građane koji bi inače bili prisiljeni na nezakonitu migraciju. Pružanjem potpore boljem upravljanju migracijama na nacionalnoj i regionalnoj razini trebalo bi učinkovitije rješavati nezakonitu trgovinu i doprinijeti kaznenom progonu trgovaca ljudima te pomoći žrtvama. Cilj EU-a trebao bi biti poticanje na poštovanja ljudskih prava svih migranata u partnerskim zemljama i regijama s posebnim naglaskom na ranjive skupine te posebnih prava tražitelja azila i izbjeglica, uz upotrebu raspoloživih alata i sredstava uključujući posebne instrumente o ljudskim pravima. EU bi trebao nastojati sprečavati i rješavati situacije produženog izbjeglištva i jačati zaštitu izbjeglica i sigurnost u izbjegličkim kampovima (npr. Instrumentom EU-a za stabilnost). U tom bi kontekstu potporu trebalo pružiti i inovativnim programima.

- Regionalni pristupi

1.6. Trebalo bi razvijati informativne kampanje i podizanje svijesti, uglavnom kao dio šireg djelovanja EU-a u području migracija, u cilju jasnog komuniciranja i podizanja svijesti o ozbiljnim rizicima i opasnostima s kojima se suočavaju migranti u pokušaju dolaska u EU nezakonitim kanalima, uključujući opasnosti nezakonitog prelaska mora i prijetnje koje predstavljaju krijumčari i trgovci ljudima.

Trebalo bi tražiti inovativne pristupe kako bi se obuhvatilo što više potencijalnih migranata u matičnim državama te u državama tranzita, s posebnim naglaskom na afričke zemlje te relevantne zemlje Bliskog istoka i Azije, čime bi se nastavile prethodne inicijative EU-a i država članica.

Kampanjama bi se trebalo informirati i o kanalima koji su dostupni za zakonitu migraciju. Informacijske kampanje trebale bi se oslanjati i na mreže dijaspore i trebalo bi ih uglavnom razvijati u partnerstvu s tijelima trećih zemalja, međunarodnim organizacijama i NVO-ima.

U tom se pogledu iskorištava potencijal Portala EU-a za useljavanje, zajedno s ostalim metodama za prenošenje tih poruka.

1.7. Mrežu Seahorse za Sredozemlje između država članica EU-a na Sredozemlju i sjevernoafričkih zemalja uspostaviti će se do 2015., nakon javnog nadmetanja koje će se provesti 2014. Tom će se mrežom omogućiti državama sudionicama izravna razmjena činjeničnih podataka o događajima i zajedničkim patrolama gotovo u stvarnom vremenu preko satelitske komunikacije. Trebalo bi ojačati stalne napore kako bi se uvjerilo sve ostale relevantne zemlje u sjevernoj Africi (odnosno Tunis, Alžir i Egipat) na sudjelovanje u toj mreži⁶.

1.8. Trebalo bi razgovarati o mogućem uključivanju država polaska u operacije pomorskog nadzora u okviru pravnog okvira Frontexa i EUROSUR-a. To bi djelovanje trebalo dopuniti dijalozima i pomoći koja je usmjerena na poticanje i jačanje kapaciteta trećih zemalja: (1) za borbu, u polazišnom mjestu, protiv mreža koje krijumčare ljude kako imigranti ne bi bili ugroženi zbog krijumčara; (2) za poboljšanje kontrole njihovih kopnenih granica i obalnih linija; (3) za uspostavljanje mehanizama kojima se omogućuje siguran povratak nezakonitih migranata u najbliže i najsigurnije mjesto polaska.

Kad god je izvedivo i primjereno⁷, trebalo bi preuzeti operativna iskustva nekih država članica u pogledu zajedničkih patrola u teritorijalnim vodama trećih zemalja. Nadalje, u granicama njegova mandata, uloga Frontexa bit će važna za potporu provedbi prethodno navedenih aktivnosti, a posebno izgradnji kapaciteta. U tom bi pogledu trebalo uspostaviti sinergije s ostalim alatima EU-a za izgradnju kapaciteta u sjevernoafričkoj regiji.

1.9. Na temelju ocjene njihovih postojećih sposobnosti i potreba, trebalo bi razmotriti mogućnost pružanja pomoći u izgradnji kapaciteta za traganje i spašavanje u obalnim državama sjeverne Afrike.

1.10. Trebalo bi poboljšati razmjenu strateških i taktičkih podataka među državama članicama EU-a i afričkim državama. U tom bi kontekstu primjer bila postignuća mreže Obavještajne zajednice Frontexa u Africi. Zajednička izvješća o analizi rizika trebalo bi sastavljati periodično.

1.11. Politički dijalog i diplomatske inicijative, uključujući zajedničke demarševe⁸ trebalo bi razvijati koordiniranom upotrebom svih inicijativa i utjecaja dostupnih na razini EU-a i država članica kako bi se poboljšalo kapacitet EU-a u pogledu uspješnog ostvarivanja ciljeva Globalnog pristupa migraciji i mobilnosti, uključujući pregovore i

⁶ Osim toga, i stalna suradnja obalne straže može predstavljati relevantne mogućnosti za poticanje dijaloga između EU-a i zemalja sjeverne Afrike.

⁷ Svako djelovanje u tom području trebalo bi biti u skladu s temeljnim pravima, uključujući načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja.

⁸ U cilju povećanja usklađenosti u vanjskim djelovanjima između razine EU-a i nacionalne razine, šefovi delegacija EU-a u matičnim državama zaustavljenih migranata trebali bi, prema potrebi zajedno s ostalim veleposlanicama država članica EU-a, pripremiti zajedničke demarševe za odgovorna nacionalna tijela. Te bi demarševe trebalo pripremiti u koordinaciji s EEAS-om te Komisijom i predmetnim državama članicama.

punu provedbu sporazuma o ponovnom prihvatu, poboljšanje sustava međunarodne zaštite i borbu protiv krijumčarskih i zločinačkih mreža. Te bi inicijative trebalo pokrenuti s glavnim državama tranzita i matičnim državama nezakonite migracije u Africi i Aziji. U tom bi kontekstu trebalo ispitati mogućnosti kako bi se u obzir uzelo suradnju u pogledu tih pitanja kao dio šireg pristupa temeljenog na poticajima⁹. Rezultate tih napora trebalo bi poduprijeti odgovarajućim unapređenjem koordiniranih operacija Frontexa radi olakšanja postupka povratka.

U tom okviru trebalo bi i s relevantnim trećim zemljama razviti mjere kojima bi se omogućilo da se povratnici identificiraju i da im se ponovno izdaju dokumenti na učinkovitiji način. U tom bi pogledu veću pozornost trebalo posvetiti glavnim matičnim državama nezakonite migracije. Sve veće prihvaćanje propusnice EU-a (standardna putna isprava u svrhu protjerivanja) moglo bi pridonijeti tom naporu.

1.12. Posebnu i sveobuhvatnu debatu o migraciji (kojom bi se, među ostalim, obuhvatio dobrovoljni povratak, ponovni prihvati, reintegracija, prihvat, međunarodna zaštita, borba protiv krijumčarskih i zločinačkih mreža, izgradnja kapaciteta, ljudska prava migranata te temeljni uzroci nezakonite migracije) trebalo bi predvidjeti s obzirom na sastanak na vrhu između EU-a i Afrike 2014. i četvrtu Ministarsku konferenciju o migraciji i razvoju između EU-a i Afrike koja je planirana za drugu polovinu 2014. (Rabatski proces).

Novom generacijom programa Euromed Migracija i Euromed Policijska koje će se pokrenuti 2014. trebalo bi valjano uzeti u obzir ocjene kako bi postali učinkovitija platforma za dijalog i suradnju. Štoviše, trebalo bi ojačati bilateralne i relevantne regionalne dijaloge sa zemljama subsaharske Afrike. U tom bi kontekstu trebalo poticati partnerske zemlje na donošenje i provedbu nacionalnih mjera za integrirano upravljanje granicama, protiv krijumčara, uključujući pomoć stručnjaka koje su rasporedile države članice te, prema potrebi, u skladu s najboljim praksama koje je razvio UNODC.

1.13. Uzimajući u obzir postojeće inicijative EU-a u tom području kao što je program WAPIS koji financira EU (Policijski informacijski sustav u zapadnoj Africi koji provodi INTERPOL), trebalo bi predvidjeti poseban program radi potpore uspostavljanju policijske suradnje te AFRIPOL radi pomoći u koordiniranju nacionalnih policijskih informacija te kapaciteta za istrage u Africi u, među ostalim, borbi protiv trgovanja i krijumčarenja ljudima. Potpora INTERPOL-a, UNODC-a i drugih relevantnih organizacija mogla bi biti korisna u tom pogledu. Tim bi programom trebalo osigurati sinergije s Programom Afričke unije za granice.

1.14. Brz i učinkovit povratak nezakonitih migranata potrebno je osigurati na čovječan i dostojanstven način, u potpunosti u skladu s Poveljom EU-a o temeljnim pravima, relevantnom pravnom stečevinom EU-a i međunarodnim standardima o ljudskim pravima, promicanjem, kada je moguće, dobrovoljnih povrataka. Pod određenim uvjetima i kao dopunski instrument, na raspolaganje bi trebalo staviti povećanu financijsku i tehničku pomoć radi potpore društvenoj i ekonomskoj reintegraciji

⁹ Vidi na primjer provedbu obveze ponovnog prihvata zemalja AKP-a u okviru Sporazuma o partnerstvu između EU-a i AKP-a (Sporazum iz Cotonoua).

povratnika te osiguranja učinkovitog sustava za prisilni povratak u suradnji s nacionalnim tijelima. Prilikom pružanja financijske i tehničke pomoći posebnu bi pozornost trebalo posvetiti izbjegavanju stvaranja usporednih struktura uz strukture predmetne treće zemlje i čimbenika privlačenja u odredišnoj zemlji (tzv. „pull“ čimbenika). Kada je moguće, prioritet bi trebalo dati povratku u matične države, a ne države tranzita.

1.15. Suradnja/razmjena informacija i sinergija razvijat će se među državama članicama, uz doprinos agencija za PUP EU-a, ostalih dionika (IOM, NVO-i) u pogledu sadržaja programa potpomognutog dobrovoljnog povratka, uključujući mjere reintegracije i inicijative koje poduzima svaka država članica prema matičnim državama ili državama tranzita radi osiguranja održivog povratka nezakonitih migranata. Ta će se suradnja od 2014. razvijati u kontekstu Europske migracijske mreže.

(2) Programi za regionalnu zaštitu, ponovno naseljavanje i jačanje pravnih načina za pristup Europi

Ponovno naseljavanje važan je način na koji osobe kojima je potrebna zaštita mogu sigurno stići u Europsku uniju bez opasnih putovanja preko Sredozemlja. Stoga bi uz djelovanja kojima se olakšava postizanje samostalnosti izbjeglica u trećim zemljama trebalo poticati primjenu tog instrumenta koji je ključni preduvjet za trajno rješenje.

Trebalo bi razmotriti i druge pravne mogućnosti za mobilnost radi studija i rada uključujući i ponudu alternativnih puteva za ulazak potencijalnim tražiteljima azila.

2.1. Za poboljšanje položaja izbjeglica na lokalnoj razini nužno je postaviti i ojačati Programa za regionalnu zaštitu (PRZ-i). Postojeće PRZ-ove kao što su oni u sjevernoj Africi (Libija, Tunis i Egipat) i Rogu Afrike (Kenija, Džibuti) trebalo bi ojačati i proširiti kako bi se njima obuhvatile i druge ključne zemlje, osobito u regiji Sahel. Nadalje, EU trenutačno priprema novi Program za regionalni razvoj i zaštitu (PRRZ-ovi) za izbjeglice u Libanonu, Jordanu i Iraku kao dio dugoročnog odgovora na krizu u Siriji.

Za uspjeh novih programa za regionalnu zaštitu bit će potrebna dugoročnija uključenost i financiranje, kako na razini EU-a, tako i na nacionalnoj razini. Iz postojećih izvora i financijskih instrumenata Fonda za azil i migracije može se ostvariti samo djelomično financiranje. To je potrebno dopuniti drugim izvorima financiranja iz razvojne pomoći EU-a i država članica. Osim toga, provedbu PRZ-ova/PRRZ-ova trebao bi pratiti jak politički dijalog i naponi u vidu zagovaranja zaštite izbjeglica i situacija produženog izbjeglištva s nacionalnim nadležnim tijelima u trećim zemljama, uključujući i regionalnu razinu.

Komponente PRZ-ova specifične za regiju ili zemlju trebalo bi uskladiti, a države članice EU-a i delegacije EU-a trebale bi imati presudnu ulogu u njihovu planiranju i provedbi. UNHCR će zajedno s drugim međunarodnim organizacijama biti ključan partner u tom

području, dok bi NVO-i trebali, kada to bude prikladno, sudjelovati u njihovoj provedbi. Kada je to relevantno, suradnja između EASO-a i ciljnih zemalja promicat će se uz poseban naglasak na područje osposobljavanja i jačanja kapaciteta.

U suradnji s međunarodnim organizacijama (npr. IOM) i NVO-ima, trebalo bi pokrenuti usporedne inicijative radi olakšavanja potpomognutog dobrovoljnog povratka i reintegracije migranata koji su zaustavljeni u sjevernoafričkim zemljama u njihove matične države te razvoja kapaciteta zemalja kako bi bolje upravljale povratkom i reintegracijom¹⁰.

2.2. Države članice potiče se da povećaju svoju trenutačnu predanost ponovnom naseljavanju kao dugoročnom rješenju kako bi pridonijele sprečavanju i rješavanju situacija produženog izbjeglištva. Tijekom 2012. u Uniju je dvanaest država članica¹¹ ponovno naselilo 4 930 osoba. Dok bi one države članice koje već ponovno naseljavaju trebale razmotriti povećanje kvota, države članice koje tek počinju s ponovnim naseljavanjem trebale bi se uključiti kako bi se povećao udio EU-a u svjetskoj obvezi ponovnog naseljavanja. U tom kontekstu potiče se strateška upotreba ponovnog naseljavanja putem Programa Unije za ponovno naseljavanje uz financijsku potporu EU-a dostupnu u okviru Fonda za azil i migracije.

2.3. Komisija je spremna organizirati, u suradnji s UNHCR-om, konferenciju o ponovnom naseljavanju najranjivijih izbjeglica iz Sirije. Konferencija bi se mogla održati u prvoj polovini 2014. i njome bi se moglo podržati napore u vezi s ponovnim naseljavanjem među EUMS-om i zemljama diljem svijeta.

2.4. Komisija će istražiti druge mogućnosti zaštićenog ulaska u EU u kontekstu promišljanja o budućim prioritetima u području unutarnjih poslova nakon isteka Stockholmskog programa. To bi prvom redu moglo uključivati: (a) smjernice za zajednički pristup humanitarnim dozvolama/vizama, (b) studije izvedivosti moguće zajedničke obrade zahtjeva za zaštitu izvan Europske unije bez dovođenja u pitanje postojećeg prava na pristup postupcima za azil u EU-u. EASO, FRA i Frontex i, kada je primjereno, UNHCR, ILO ili IOM trebali bi biti uključeni u izvršavanje tih zadataka.

2.5. EU i države članice trebale bi i dalje istraživati nove mogućnosti za otvaranje pravnih kanala kojima bi se migrantima pružila prilika da stignu u Europu na zakonit način. Takvim kanalima doprinijeti će se i borbi protiv zloupotrebe i nezakonitih migracija. Na primjer, kad se provede Direktiva o sezonskim radnicima, njome će se razjasniti prihvati, odobriti siguran pravni status radi zaštite sezonskih radnika od iskorištavanja i predvidjeti prvi program EU-a o kružnim migracijama čime će se migrantima omogućiti da se tijekom sljedećih godina vraćaju pod određenim uvjetima. Direktiva o studentima, istraživačima i ostalim skupinama o kojoj se trenutačno

¹⁰ Moglo bi se razmotriti da se na središnjim i istočnim sredozemnim rutama osnuju centri poput centara za pomoć i potporu u vezi s migracijama koje je IOM osnovao duž migracijskih ruta u mnogim zemljama.

¹¹ Češka Republika, Danska, Njemačka, Irska, Španjolska, Francuska, Litva, Nizozemska, Portugal, Finska, Švedska, Ujedinjena Kraljevina (izvor: EUROSTAT)

pregovara mogla bi također biti važan doprinos s jasnim pravilima i statusom u vezi s prihvatom.

(3) Borba protiv trgovanja i krijumčarenja ljudima i organiziranog kriminala¹²

Međunarodne mreže organiziranog kriminala iskorištavaju želju migranata za boljim životom. Iz tog će razloga EU poduzeti nove, odlučne korake u borbi protiv mreža organiziranog kriminala uključujući mreže krijumčara ljudima, stvaranjem novih inicijativa u suradnji s državama članicama te trećim zemljama, Frontexom, EUROPOL-om, EASO-m i Interpolom.

Te će aktivnosti u prvom redu biti usmjerene na provedbu i jačanje prioriteta koje je nedavno donijelo Vijeće za PUP u okviru ciklusa politike EU-a o teškom i organiziranom međunarodnom kriminalu: nezakonitom useljavanju, uključujući krijumčarenje i trgovanje ljudima. Na tom će temelju EU pružiti potporu daljnjim programima za izgradnju kapaciteta za borbu protiv krijumčarenja i trgovanja ljudima u sjevernoj Africi, ključnim matičnim državama i državama prvog azila. Osposobljavanjem u trećim zemljama trebalo bi se poduprijeti multidisciplinarnu suradnju, uključujući tijela za provedbu zakona i pravosuđe.

U obzir će biti potrebno uzeti i tekuća promišljanja o upotrebi odgovarajućih instrumenata ZVSP-a radi potpore borbi protiv zločinačkih organizacija u trećim zemljama.

Djelovanja

3.1. EUROPOL bi trebao pojačati tekuće aktivnosti i koordinirati odgovarajuće agencije EU-a u području krijumčarenja ljudima i borbe protiv organiziranog kriminala¹³. To bi moglo uključivati sastavljanje tima u skladu s administrativnim i pravnim okvirom postojeće analitičke radne datoteke u vezi s teškim organiziranim kriminalom (AWF SOC), a posebno Središnje točke Kontrola (FP Checkpoint), koja se u Europolu bavi problemom krijumčarenja.

3.2. O dvama operativnim akcijskim planovima EMPACT-a u okviru ciklusa politike o nezakonitim migracijama i trgovanju ljudima, uključujući krijumčarenje ljudima, uz

¹² Iako su međusobno povezani, krijumčarenje ljudima (tj. olakšavanje neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka) i trgovanje ljudima ne bi trebalo miješati. Točnije, trgovanjem ljudima obuhvaćena su sredstva navedena u definiciji trgovanja ljudima („korištenjem prijetnje, sile ili nekog drugog oblika prisile, otmicom, obmanom, prijevarom, zlorabom ovlasti ili položaja bespomoćnosti, davanjem ili primanjem plaćanja ili koristi da bi se postigla privola osobe koja ima kontrolu nad drugom osobom”) za potrebe iskorištavanja te osobe. Osim toga, za trgovanje ljudima nije potreban prelazak granice ili fizički prijevoz, kao što je slučaj s krijumčarenjem ljudima.

¹³ Mandat EUROPOL-a u ovom je području ojačan u skladu s tekućom revizijom uredbe o EUROPOL-u.

uključenost država članica i agencija EU-a odlučit će se u prosincu 2013., a pokrenut će ih se u siječnju 2014.

3.3. Treba razviti sveobuhvatni plan EU-a u koji bi bile uključene sve strane zainteresirane za borbu protiv krijumčarenja migrantima kojim je obuhvaćena dimenzija ljudskih prava u skladu s Poveljom EU-a o temeljnim pravima. U strategiju će biti uključena i pojačana praktična suradnja i razmjena informacija između država članica te agencija EU-a i pojačana vanjska suradnja s trećim zemljama i relevantnim regionalnim i međunarodnim organizacijama (npr. UNODC-om).¹⁴ U tom će kontekstu važnu ulogu imati časnik za vezu zadužen za imigraciju prisutan u matičnim državama i državama tranzita.

U tom kontekstu smjernice o različitim aspektima u vezi s borbom protiv krijumčarenja ljudima mogu se razviti i na razini EU-a, i na nacionalnoj razini uzimajući u obzir rad UN-a u tom području.

Već postojeća sredstva operativne suradnje između država članica i trećih zemalja kao što su časnici za vezu i zajedničke operacije trebala bi se učinkovitije upotrebljavati u okviru COSI-ja¹⁵.

3.5. Nadležna nacionalna tijela predmetne države članice potiče se da relevantne informacije, uključujući i osobne podatke, sustavno stavljaju na raspolaganje Europolu radi potpore borbi protiv pomagača. Frontex i Europol trebali bi bez odgode zaključiti operativni sporazum kojim se dopušta razmjena osobnih podataka radi potpore borbi protiv prekograničnih kaznenih djela¹⁶.

3.6. U okviru koordinacije između agencija koju provodi EUROPOL, EASO bi trebao provesti pilot-projekt s jednom državom članicom kako bi naučili više o rutama za krijumčarenje i trgovanje ljudima.

3.7. EU bi trebao dati političku potporu organizaciji regionalne konferencije pod pokroviteljstvom Zajedničke strategije Afrike i EU-a u vezi s trgovinom i krijumčarenjem ljudima u 2014.

3.8. Komisija će provesti procjenu i moguće izmjene pravne stečevine EU-a o olakšavanju neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka, usuglašavanjem učinkovite borbe

¹⁴ Podaci prikupljeni u ovom kontekstu mogu se upotrijebiti i za lakše otkrivanje i sprečavanje putovanja stranih boraca radi sudjelovanja u džihadu u inozemstvu (osobito u Siriji) ili povratka.

¹⁵ Ta djelovanja možda će biti potrebno koordinirati, bude li prikladno, s tekućim promišljanjima o dostavljanju konkretnih elemenata za Komunikaciju o Europskoj strategiji za pomorsku sigurnost do početka 2014.

¹⁶ Kada je to dopušteno Uredbom o EUROSUR-u, EUROPOL bi trebao podatke koji nisu osobni podaci staviti na raspolaganje EUROSUR-u.

protiv krijumčarenja i potrebe da se izbjegne kriminalizacija humanitarne pomoći. Treba podsjetiti na međunarodnu obvezu u vezi sa spašavanjem migranata iz nevolja na moru¹⁷.

(4) Jačanje nadzora granica kojim se pridonosi poboljšanju pomorske slike stanja i zaštiti i spašavanju života migranata na Sredozemlju

Tijekom godina se na Sredozemlju dogodio niz tragedija u kojima je nekoliko tisuća ljudi poginulo dok su pokušavali stići na europsku obalu. Naponi koje poduzimaju države članice u toj regiji, a ponekad i uz potporu Frontexa, hvalevrijedni su i zahvaljujući njima spašene su tisuće ljudi. Međutim, tim državama članicama potrebna je veća potpora i pomoć.

Uloga Frontexa u koordiniranju operativne suradnje između država članica na Sredozemlju ključna je za osiguranje učinkovitog graničnog nadzora u toj regiji, dok istovremeno doprinosi osiguranju zaštite onih kojima je potrebna i spašavanju života migranata. Europsko vijeće pozvalo je na jačanje Frontexovih operacija. To se može poduprijeti poboljšanim dijeljenjem informacija o slici stanja na Sredozemlju s pomoću mogućnosti koje nudi EUROSUR.

Djelovanja

4.1. Frontex je, zajedno s relevantnim državama članicama, povećao svoj kapacitet za nadzor morskih granica na Sredozemlju koje su vanjske granice Europske unije. Na primjer, od početka studenog ojačao je zajedničku operaciju Hermes, a u obzir je na odgovarajući način uzeo moguće promjene u migracijskim kretanjima zbog sezonskih aspekata. To je postignuto s pomoću dodatnih sredstava osiguranih u kontekstu operacije Lampedusa (dodatnih 7,9 milijuna EUR za proračun Frontexa za 2013.)

Na temelju toga, cilj je ostvariti sveobuhvatan i koordiniran pristup operacijama graničnog nadzora koje Frontex provodi na Sredozemlju (od Cipra do Španjolske), s naglaskom na glavne migracijske rute, počevši od proljeća 2014. na temelju pristupa koji uključuje više dionika. Jačanje operacija Frontexa u 2014. trebalo bi dodatno ocijeniti na temelju koncepta koji je Frontex predstavio Radnoj skupini¹⁸.

Nadzor nacionalnih granica trebalo bi u potpunosti koordinirati s operacijama koje provodi Frontex i to bi dvoje zajedno trebalo predstavljati Europsku patrolnu mrežu. Informacije o tim nacionalnim naporima – neovisno o nadležnom tijelu koje ih poduzima

¹⁷ U tom kontekstu treba od početka razjasniti da su kapetani brodova i dalje dužni izvršavati naredbe koje izdaju Centri za koordinaciju spašavanja (RCC-ovi) u skladu s međunarodnim pravom.

¹⁸ Države članice domaćini pozvane su da donesu odgovarajuće mjere radi oslobađanja država članica sudionica od plaćanja PDV-a tijekom zajedničkih operacija u najvećoj mogućoj mjeri.

– treba podijeliti s pomoću mreže EUROSUR-a, putem nacionalnog centra za koordinaciju predmetne države članice.

To može uključivati i unaprjeđenje operacija država članica po uzoru na talijansku inicijativu Mare Nostrum. Te bi inicijative trebale dopuniti operacije Frontexa¹⁹ i trebalo bi ih uskladiti s njima.

Jačanjem operacija graničnog nadzora koje koordinira Frontex, a provode zračne i pomorske vojne snage država članica, kada je moguće u skladu s nacionalnim pravom i tako da te snage djeluju u svojstvu civilnih tijela za provedbu zakona, može se poboljšati i osvijestjenost o stanju i sposobnost za rano otkrivanje nezakonitih imigranata na moru, čime se omogućuje učinkovitija prevencija pogibija. Stoga bi takvo jačanje trebalo potaknuti ukupnim pravnim okvirom uredbi o Frontexu i EUROSUR-u koje bi se primijenile na vojne snage koje sudjeluju.

Kako je navedeno u odjeljku 1.8., Frontex bi trebao nastojati razviti sudjelovanje trećih zemalja na Sredozemlju u najvećoj mogućoj mjeri.

4.2. Europski parlament i Vijeće pozvani su da ubrzaju svoje pregovore u vezi s prijedlogom Uredbe o utvrđivanju pravila za nadzor vanjskih morskih granica u kontekstu operativne suradnje koju koordinira Frontex, u cilju održavanja prvog trijaloga prije kraja godine.

4.3. Ulogu EASO-a u području identifikacije i provjere tražitelja azila u miješanim tokovima trebalo bi ojačati partnerstvom s Frontexom i potpuno u skladu s pojedinim mandatima agencija.

4.4. Europski sustav nadzora granica (EUROSUR) započeo je s radom 2. prosinca 2013. i pomno će se nadzirati kako ga provode i upotrebljavaju države članice i Frontex. U tome su ključni elementi razmjena informacija gotovo u stvarnom vremenu, redovna razmjena obavještajnih podataka i uska suradnja među agencijama na nacionalnoj razini i razini EU-a. Bitnu ulogu ima i upotreba moderne tehnologije za nadzor, kao što je spajanje podataka dobivenih iz brodskih sustava za izvješćivanje i satelitskih snimaka.

4.5. Na temelju toga tijekom 2014. moglo bi se raditi na daljnjem poboljšanju suradnje među agencijama i razmjene informacija u okviru EUROSUR-a kako bi se popravilo nacionalne i europske slike stanja²⁰. U skladu sa zahtjevima Uredbe o EUROSUR-u, time bi trebalo obuhvatiti i pomoć pomorskih plovila država članica koja su u svakom slučaju

¹⁹ Operacije koje nisu obuhvaćene uredbom o Frontexu i dalje se trebaju provoditi potpuno u skladu s Poveljom o temeljnim pravilima, a osobito u skladu s načelom zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja.

²⁰ Te bi se napore moglo dopuniti trenutačnim radovima na uspostavi Zajedničkog okruženja za razmjenu informacija za pomorsko dobro EU-a. Zajedničko okruženje za razmjenu informacija (CISE) koje trenutačno zajedno razvijaju Europska komisija i države članice EU-a/EGP-a također je predviđeno kao treća faza EUROSUR-a (COM (2008.) 68).

prisutna na tom području²¹. Trenutačne napore trebalo bi pojačati kako bi se poboljšao nadzor poznatih polazišnih mjesta za nezakonite migracije na cijelom Sredozemlju, uključujući aktivnosti u lukama i na obalama koje služe kao čvorišta za nezakonite imigrante. Otkrivanje i praćenje malih brodica ostvarit će se u okviru EUROSUR-a uz financijsku potporu budućeg programa Kopernik te testiranja u okviru tekućih istraživačkih projekata FP7 kao što su Perseus, Closeye, Lobos i Sagres te uz tehničku potporu i savjete Zajedničkog istraživačkog centra Europske komisije²².

U tom kontekstu sliku stanja na Sredozemlju trebalo bi popraviti boljim iskorištavanjem suradnje među agencijama. Na temelju Ugovora o razini usluge između Frontexa i Europske agencije za pomorsku sigurnost (EMSA)²³ i Satelitskog centra EU-a²⁴, za kritična bi područja trebalo stvoriti više podataka o položaju plovila i promatranju Zemlje. Te i ostale podatke bitne za operacije trebalo bi dodati različitim EUROSUR-ovim slikama stanja, uključujući i one dobivene od pomorskih snaga. U kontekstu suradnje među agencijama (Frontex, Europol, EMSA), informacije na temelju obavještajnih podataka trebale bi se upotrijebiti kao temelj za povećanje napora u vezi s nadzorom.

4.6. Na nacionalnoj razini treba objaviti poziv, kada je primjereno, putem obavijesti pomorcima, kojim se od kapetana trgovačkih plovila i ribara traži da postupaju u skladu sa svojim obvezama prema međunarodnom pravu (UNCLOS, SOLAS i SAR) i pomognu svim brodovima s migrantima u nevolji i o tome podnose izvješća relevantnim nadležnim tijelima država članicama. Tome bi trebalo pridružiti javno osiguranje da će im uvijek biti dopušten brz iskrcaj i da, pod uvjetom da postupaju u dobroj vjeri, neće snositi nikakve negativne pravne posljedice za pružanje takve pomoći. Takav bi poziv trebalo politički podržati na razini Europe.

²¹ Uredbom o EUROSUR-u zahtijeva se da informacije o položaju, statusu i vrsti vojnih snaga koje pomažu u misiji provođenja zakona budu uključene u nacionalnu sliku stanja za EUROSUR. Pristup toj vrsti informacija može biti ograničen na temelju osnovne potrebe za podacima.

²² Satelitskim navigacijskim sustavom Galileo i augmentacijskim sustavom Egnos (Europska geostacionarna navigacijska prekrivajuća služba) moglo bi se pridonijeti poboljšanju slike stanja na Sredozemlju.

²³ Potpisan u travnju 2013.

²⁴ Bit će potpisan početkom 2014.

(5) Pomoć i solidarnost s državama članicama koje su suočene s visokim migracijskim pritiskom²⁵

Odgovornost i solidarnost međusobno se nadopunjuju. Države članice odgovorne su jačati i ulagati u kapacitet kako bi se osigurali fleksibilni i učinkoviti nacionalni sustavi za azil, migracije i prihvat u skladu s pravnom stečevinom EU-a. U to je uključena i izgradnja kapaciteta za upravljanje naglim i povećanim pritiskom. U isto vrijeme, pomoć i solidarnost imaju važnu ulogu u ukupnom kontekstu olakšanja pritiska na države članice u cijelom EU-u. Događaji na obalama Lampeduse zapravo su samo dio većeg problema, a pomoć bi trebalo usmjeriti u sve države članice koje su prve pogođene visokim migracijskim pritiskom.

Stoga bi države članice trebale što prije prenijeti i provesti revidirani dio pravne stečevine o azilu te provesti pristupe utvrđene zaključcima Vijeća od ožujka 2012. temeljenima na Komunikaciji Komisije o solidarnosti unutar EU-a. Za tu bi potrebu države članice trebale upotrijebiti i alate za potporu koje je razvio EASO.

Iako je to već obuhvaćeno četvrtim pravcem djelovanja, treba napomenuti da opipljiv znak solidarnosti predstavljaju i zajedničke operacije koje koordinira Frontex.

Daljnje inicijative za praktičnu suradnju može se razviti radi potpore državama članicama koje su pod pritiskom upravljanja migracijskim tokovima i radi osiguravanja brze i pravilne ocjene njihovih zahtjeva za azil. Sredstva EU-a također mogu biti od pomoći u tom smjeru. U tom bi okviru trebalo pojačati krizno planiranje kako bi se, kada je to moguće, spriječilo krize i upravljalo hitnim situacijama kada se dogode.

Djelovanja

5.1. Komisija izdvaja sredstva (uključujući sredstva za hitne slučajeve) u iznosu do 30 milijuna EUR za potporu IT-u, uključujući za operacije nadzora granica u okviru mandata Frontexa. Ostalim državama članicama dodijeljeno je oko 20 milijuna EUR za rješavanje rastućeg pritiska na razini EU-a i nedovoljnih nacionalnih kapaciteta uzrokovanih time. Tim će se sredstvima povećati kapacitet za prihvat, obradu, provjeru i registraciju te pružiti potpora aktivnostima upravljanja granicama. Sredstva bi, kada je primjereno, trebala dopuniti drugim operativnim aktivnostima kao što je pomoć koju su ponudili EASO i Frontex. Krizno planiranje i upravljanje krizama (pod 5.3.) imaju važnu ulogu u tom pogledu.

Prema potrebi, i zemlje na koje je posebno utjecao priljev migranata i tražitelja azila mogu zatražiti pomoć iz Europskog mehanizma za civilnu zaštitu (EUCPM)²⁶.

²⁵ Ti bi se prioriteti trebali odraziti i u nacionalnim programima država članica za VFO 2014. – 2020. koje će se uskoro pripremiti i dostaviti kako bi se mogla pružiti potrebna sredstva čim pojedini mehanizmi financiranja započnu s radom.

5.2. Budu li upotrijebile financijske poticaje koje nudi budući AMF, države članice trebale bi se dobrovoljno obvezati da će korisnike međunarodne zaštite premještati više unutar EU-a. EASO bi trebao imati koordinacijsku ulogu u premještajima unutar EU-a kako bi oni bili brži i učinkovitiji. Države članice s niskim migracijskim pritiskom posebno se ohrabruje da na taj način pokažu solidarnost. Međunarodne organizacije kao što su UNHCR i IOM mogu imati važnu ulogu u tom području.

5.3. Napori u smjeru kriznog planiranja i upravljanja kriznim situacijama na razini EU-a trebaju se nastaviti i proširiti s ciljem pokretanja izgradnje stabilnih sustava za azil i migracije u državama članicama. Osnova tih napora trebala bi biti ocjena na temelju analiza predviđanja kretanja i ostalih statističkih i analitičkih izvješća *ad hoc* koja sastavljaju EASO, Frontex, FRA i ostale organizacije kao što su UNHCR, IOM i drugi sudionici, a potrebno je i uskladiti te napore s EUCPM-om. Komisija bi u razvijanje tih napora u vezi s kriznim situacijama trebala uključiti i izvješća s ocjenom stanja u matičnim državama u kojima bi bilo objedinjeno što je moguće više komponenata sigurnosti, upravljanja granicama i migracijskih tokova²⁷.

Kako bi se omogućilo učinkovito krizno planiranje, države članice trebale bi bez odgode dostavljati podatke EUROSTAT-u, EASO-u, Frontexu i drugim bitnim dionicima te bi trebale biti spremne ispuniti dodatne zahtjeve u vezi s podacima koji bi mogli biti potrebni za tu svrhu.

5.4. EASO bi trebao pokrenuti prvi projekt o potpomognutoj obradi zahtjeva za azil u državama članicama. Time bi se omogućilo bržu i učinkovitiju obradu zahtjeva za azil, čime bi se sustav za azil odgovorne države članice rasteretio bez prebacivanja odgovornosti za ispitivanje zahtjeva za azil i uz potpuno poštovanje nacionalno primjenjivog pravnog okvira.

²⁶ Centar za koordinaciju hitnih intervencija (ERCC) GU-a za humanitarnu pomoć olakšava dobrovoljne doprinose u naravi ili u savjetima stručnjaka iz 32 države sudionice mehanizma, uključujući države članice EU-a. Zbog dobrovoljne naravi EUCPM-a, to se može smatrati tek hitnim privremenim rješenjem.

²⁷ Mehanizmi koje bi se moglo razmotriti uključuju Operativni okvir IOM-a za migracijske krize (MCOF) i Radnu skupinu za migracije za istočnoafričku migracijsku rutu i sjevernu Afriku.